

عبدالولسه لامل سلیمان:

ئو ئاريسا لاوازيي دئخيته دکاري درامايي دا نه بونو ره گزي مي دبوازي زارقه کرنی دا په ل دهقرا مه

عبدالولسه لامل سلیمان عابد

ژ دایکبووی ۱۹۶۸ ق یه ل دهوکی و درچووین نامادیا بازرگانی یه. خودان خیزانه و نوکه بهرپرسی پشکا گروپین هونری یه ل ریشه بهریا رهوشه نیبری و هونری و ئه ندامی. ریخراوا هونرمه ندین کوردستانی تایی دهوک یه.

سینه مایی ژئی ئه نجام داینه ژ وانا فلمی (بوهورستهک ژ سنووری) یی درهینر (هونر سلیم) ل سالا ۱۹۹۴ کو هه فالان (جهمیل زکری و مههدی صالح، سالم تاهر) دگهل من دفی فلمی دا به شداری کریه و ئه فی فلمی د گهلک فیسته فالان دا به شداری کریه و خه لاتین باش ب دهستقه ئینایه و بؤ زمانئ ئسپانی و ئه رجه ننتینی و فرهنسی هاتیه وهرگیران.

بئگومان دئ بینین کارتیکرناکا نیگه تیغ لسر خه لکی مه کریه، چونکی گهلک دوویرن ژ ره وشت و تیتالین کوردی و گهلک جارن گهنج و لاوین مه چاقلیکرنا ره وشت و کارین وان دکن و کهسه کی یان که ناله کی فان کارا به لاقه دکته مه رهمه ک بؤ هیه و بریکا وان مه رهمین خو بجه دئینیت. ل دوماهیکی هونرمه ندی گوت: من دقئیت بیژم ژبلی کاری درامایی هه فالین کومی کارین

ئهنجامدانا کارین هونری. ههروهسا چه وانیا درامایی دناقهره دهقرا بادینا و سوران دبینیت؟ ئه کتتری گوت: به رده ستیتن وان ژ بین مه بهر فره هترن و هونرمه ندین وان ژ بین مه که قنترن و پتر کاری درامایی لدهف وان هاتیه کرن و کیشین ژئی تا راده کی نینن، دیسان کاری خو ب ریک و پیکی و ب ته کنیکی دکن و شیائین باشتر بین هونرمه ندا لدهف وانا هه نه، ب دیتنا من پینگافین وان ژ بین مه باشترن به لی وهک زارقه کهر، زارقه کهرین مه گهلک خودان شیانن به لی ئاستهنگ هه نه. ب هزرا (عبدالولسه لامل سلیمان) درامایا د قوناغه کا لاواز دا یه و دبئیتیت: براستی دراما دقوناغه کا لاواز و پاشقه مای دایه و چ پینگافین باش نه هاقئیتیه، ئه گهر سالی کارهک یان دوو بهینه کرن نه شینین ب هیچ رهنه کی بیژین مه دراما یا هه ی، مخابن دقئیت سالی ب دهان زنجیر و شه قبیری و ته مسیلین کوردی

ناهیلین کچ یان هه قزین... هتد ب کاری زارقه کرنی رابیت. عه بدلسلام کارین دناف بازاری دا ب نه باشی د هه لسه نکینیت دهمی دبئیتیت: کاره دناف بازاری دا دهیننه فروتن دبازرگانی نه و بتنی بؤ بهر ژه وندیا هندک که سا ژلایین درافی هه ئانکو پارهی و ئه ف کاره گهلک دلوازان ول سهر شه نگسته کی هونری ناهینه ئافاکرن هه ژ نقیسنا سیناریویی و درهینانی و کارین وینه کرنی و دهنگی هه. دیسان هم ژئ پرسین نایا ریخراوا هونرمه ندا چه وا پشته فانیای کاری هونری دکته و شیایه چ بکته بؤ هونرمه ندا؟

زارقه کهری کوما وژدان گوت: ریخراوا هونرمه ندا نه هاتیه بؤ کار و چالاکیا، به لکو بتنی یا هاتی بؤ کارین کارگیری بریقه ببهت بؤ هونرمه ندا و خزمه تا وان بکته ژ لایه نین کارگیری هه و ده مان دم دا ریخراو شیایه هه می هونرمه ندا کوم هه کته و بریکا لیژنین بسپور د واری (دراما، سینه ما، شانوو، شیوه کاری، موزیک و سترانی) دا و شیایه هونرمه ندی ژ نه هونرمه ندی جودا بکن، ئانکو ئه فی کاری هونری ب دروستی دکن بهینه جوداکرن ژ ئه قین دی و بکته ته ئه ندامی خو و ناسناما ریخراوئ بدهتی و ئه فی چه ندئ (حوافزین) باش دئ بؤ هه بن وهکی موچین ریزلینانی بؤ نمونه. ئه ندامین ریخراوئ هه می هونرمه ندن ب دیتنا عه بدلسلام عابد، ئه وی گوت: به لی، ئه ز نه شیم سه د ژ سه دئ به رسقا فی پرسپاری بدم، چونکه گریدایی ریخراوئ یه و لیژنین بسپوره هه و هه تا سنوره کی دگهل ریخراوئ مه. دروینشتنا خو دا مه به حسی پهیمانگه ها هونری جوان کر، کو تا چ راهه شیایه ئه کته را پهیدا بکته؟ ژلایی خو هه ئه ندامی ریخراوا هونرمه ندا گوت: ئه کته ری نه ئه وه مروف بخوینیت یان ئه کادیمی و پهیمانگه می بدوماهیک بینیت، به لکو کاره که و حه زه که ل دهف مروفی پهیدا دبیت و تشته کی روحی یه. ئه قین چووینه پهیمانگه می ئه وان شیان هه بووینه و دشین کاری هونری بکن بی خواندن، به لی بتنی پهیمانگه هه شیایه ئه کته را سه قل بکته د واری ره شه نیبری و هزری و خواندن و ریکن دروست فیرکه کن کو بشین پینگافین باشتر به اقیژین د واری زانستی دا و ئه ف چه نده شانوو

هه ژ ده ستپیکا ژینا خو من کاری هونری کریه ب تاییهت شانوو. زارقه کهر (عبدالولسه لامل سلیمان) پتر به حسی خو دکته و دبئیتیت: پستی سه ره لدانی من درامایی و سینه مایی دا کار کریه، ئه وی ل ده ستپیکا هه بونو ده زگه هین راگه هاندن ب تاییهت ته له قزیونی و هه ژ ده ستپیکا دامه زانندن ته له قزیونی ل دهوکی مه کار دگهل کریه و مه کومک پیک ئینا ب نافی (وژدان) کو هزرا ماموستا (سه دیق شهرو) ی بووینه و ئه ف کومه ژ پینچ که سا پیک هاتبوو دگهل من، ئه وی (جهمیل زکری، ماجد محهمه د، مههدی صالح، شیروان جهمیل) و فی کومی هه حه فتیئ کاره کی درامایی به ره هف دکر ئانکو خه لکه ک ژ خه لکه کین وژدان تومار دکن ب هاریکاریا گهلک به ره هینر و نقیسرا و پشته فانیه کا باش بؤ مه دهاته کرن. ههروهسا عه بدولسه لامل دبئیتیت: بهرا پترا کاری وژدان یی ره خه نی بوو بشیوازه کی کومیدی و ئاریشین سیاسی و جفاکی بهرچا ف دکرن تاکو جهین شوله ژئ خولی بکته خودان. زارقه کهری درامایی عه بدولسه لامل به حسی کاری درامایی ل وی سهر دهمی کر و په یفی: خه لکی مه ل وی دهمی تیه نیئ کاری کوردی بوو، چونکی ده زگه هین راگه هاندن نووی هاتبوون دامه زانندن و جه ماوهری حه زه کا مه زن ب کاری هونری هه بوو، به لی نوکه و دگهل هه بونو که نالین ئاسمانی و ناخوویی جه ماوهر یی به ره ف که نالین بیانی هه چووی و دراما کوردی گوره پانا وئ یا فالایه و گهلک کارین باش ناهینه کرن کو خه لکی مه پینقه بهیته گریدان و ئه ف چه نده بو مه دزقريت کو ئه م نه شیایه هه بونو خو بکهن و جه ماوهری بکیشینه شاشا خو. فان که نالا چ ده رگه بو مه نه قه کرینه و چ به رسق نه داینه مه کو بو وان کارین هونری بکهن و یان پشته فانییا مه بکن. ب دیتنا عه بدولسه لاملی زارقه کهرین چالاک هه نه و کیماسی ژئی هه نه دما گوتی: گهلک زارقه کهرین خودان شیائین باش هه نه، هه رچه نده کیماسی ژئی هه نه د ده قین هونری دا، ئانکو سیناریو ب شیوه کی ئه کادیمی ناهیه ته نقیسین و به ره هینرین نه دئاستی بیڈفی دا و ته کنیکا نه یا باش دهیته بکارئینان و که ل و په لین مه پلا دووی نه ژ لایین جیهانی هه، ههروهسا مه ئاریشه کا دی یا هه ره مه زن هیه کو لاوازی د ئیخیته کاری درامایی، ئه وی نه بونو ره گه زئ می دبوازی زارقه کرنی دا، ئه گهرین هندئ ژئی هه دگهرن بؤ جفاکی کو خیزانین مه

لاوک

رهمه زان ده شتمری / زاخو

دلایینیا خوه دا

لاوکه کی چواره ده سالی بوم

سیپه کی به ژن دریز و دوو تا بوم

خه لکی ب تبلا نیشا ئیک و دوو ددام

د گوتن نه فی گهنجی نه فی خورتی

رپه و سمیل تازه هاتی نوی گه هایي

نوکه بی ده زگره چ گوستیلین نیشانی ل

تلیئ نینن؟ ل ده مه کی د گوتنه من

بو ته که چکا ئه سمهر یا به ژن بلندا چا ف زهر

مه یا دیتی دی بو ته خوازین

دئ قه گو هیژین ته کهینه زافا دئ کهینه شه هیان ل شه فا تل خه نایی من دیت نه ز نه نهرم نه وه خورتم لغئ جفاتئ یئ به رزه مه هنداییمه ل وی شه فئ، تلیا من نه هاته خه نا کرن من پرسپار کر نه ری ئه ز نه خه لکی فی گوندئ مه نه کوری فی واری مه؟ ب سه ره ک چه مانندی ب چا فین نه قانندی ب دهنگه کی مه لوبل گوتن ته د گهنجینیا خوه دا ژین نه دیتیته نه و سالین ته بوران دین

چوخی حه فت رهنگ ل بهر ته نه بوو ل جفین و کوموینن مه تول بهر چا ف نه بووی لهوما نه ف دیلانه ژ ته ناگرت من ژئی گوتئ نه ری ب خودئ هون راست دیژن هه وه د گوتنه من د گهنجینیا خوه دا تو پیر بوی روژین تولازی نه دیتینه لئ ل دیلانی ده ستئ داوه تیا بگره دا گهرا دیلانی تیک نه شلقیت و په لاته نه بیت دیلان نه هیته بهردان و زافا ب زافاتیا خوه شاد ببیت

وه شانین نوی

(الفیدرالیه، مفهوما و تطبیقا) په رتوکا روژنامه نقیس هه کار فندی یه، ب زمانی عه ربه ی، ئه ف په رتوکه ب فیدرالیه تی گه گریدایه وهک تیگه هشتن و جینه جیکرن و چاوانیا دروستکرنا دهوله ته کا فدرالی و پیکهاته و شه نگسته بین وئ و نمونین فیدرالیه تی و جوداهیین دناقهره نیزامین نوکه بین فیدرالی ل چه ندین وه لاتین جیهانی. ئه ف په رتوکه ژ قه بارئ ناقین ب ۱۸۸ لاپه ران ده رکه تیه و ده ستخوشین ل نقیسره ری دکه ی، کو گرنگیا بابه تی په رتوکا وی دئ گریدایی فیدرالیه تی بیت و بتاییهت نوکه هم ل عیرا قی به ره ف دهوله ته کا نوی یا فیدرالی نه و بو گه لکان ئه ف سیسته می حوکمرانیئ تشته کی نویه.

الفدرالیه...

مفهوماً و تطبیقاً

هکار عبدالکریم فندی

دهووک ۲۰۰۹م